

BUTLLETÍ

DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE

L'ENSENYANÇA CATALANA

ANY II

Barcelona, octubre de 1918

NÚM. 7

SUMARI

	Pàgs.		Pàgs.
Crònica de la Protectora, juny:		Mes d'agost:	
Acords de la sessió del dia 8	125	Acords de la sessió del dia 26	136
Acords de la sessió del dia 26	128	Mes de setembre:	
Concurs de Lectura Catalana i Història de Catalunya a Vilassar de Mar	131	Acords de la sessió del dia 27	139
Mes de juliol:		Associació Escoles Catalanes Gratuïtes del Districte III	143
Acords de la sessió del dia 31	132	Noves	146

CRONICA DE LA PROTECTORA

MES DE JUNY

ACORDS DE LA SESSIÓ DEL DIA 8

Foren proposats i admesos els socis següents: Lliga Regionalista de Gràcia, Lluís Clot Junoy, Santiago Estapé i Pagès, Joan Fargas Font, Antònia Llop i Tolosa, Joan Rigual i Casas, Francesc Arnau i Ors, Joan Bartrés i Basté i Josep Castellón i Terraza, de Barcelona; Pelai Morey, de Santiago de Cuba; Joan Cafaf, Agustí Masarellas Mas i Ramon Felip, d'Iquique (Xile); Abelard Queralt, Josep Figuerola, Francesc Borrell, Josep Marsal Sabaté i Eugeni Balleus, de l'Havana.

Es té notícia oficiosa, pel periòdic «Germanor» de Santiago de Xile, de la constitució d'una altra Comissió Delegada a Concepció (Xile).

Es dona compte d'un segon donatiu de 750 pessetes de D. Joaquim Campamà per a contribuir a la publicació de la sèrie de Biografies dels catalans assenyalats projectada per la Comissió Editorial Pedagògica. S'acorda regraduar aquest donatiu del Sr. Campamà, digne d'ésser imitat pels bons catalans.

Es llegeix una comunicació oficial de la Diputació de Barcelona sobre l'acord de subvenció al VI Concurs Nacional d'Història de Catalunya, acordant-se el regraciament.

La Comissió Delegada de Santiago de Cuba envia l'import de les quotes cobrades en el mes de febrer prop-passat i participa l'acord de repartir cada trimestre als seus socis un Butlletí especificant la marxa de la Delegació, veient-ho amb gust el Consell. La Comissió Delegada de l'Havana envia l'import de ses quotes cobrades en el primer trimestre del corrent any. La Comissió Delegada d'Iquique comunica sobre assumptes de tràmit. La Comissió Delegada de Lleida dóna compte de l'esplèndid resultat del seu darrer Concurs d'ensenyança catalana, en el qual ha obtingut el premi extraordinari de la Protectora la mestressa de Lleida Na Dolors Arqués, acordant-se felicitar la Comissió pel seu èxit i la professora referida pel seu triomf. També s'acorda felicitar l'Orfeó de Sans per l'esclatant èxit de son Concurs d'ensenyances catalanes que acaba de celebrar.

La Comissió Delegada de Reus comunica sobre assumptes de tràmit i la de Girona dóna compte d'haver remès a la mestressa d'Argelaguer, D.ª Francisca Bosch, el lot de llibres que per sa intercessió se li va otorgar.

Dóna compte la presidència d'haver-se celebrat els exàmens de Gramàtica Catalana de l'Escola Normal de Mestresses de Barcelona, amb assistència del president de la Comissió Tècnica senyor Jou i Olió; com també de les actes enviades pel professor de les càtedres de Gramàtica Catalana de les dues Normals de Lleida, N'Enric Arderiu, referents als exàmens de dites Normals, autoritzades dites actes per les Direccions respectives, celebrant moltíssim el Consell el nombre de deixebles presentats i llurs satisfactòries qualificacions. Els noms dels examinats s'han donat ja a la publicitat. A petició de la Sra. Domènech de Cañellas s'acorda delegar la Sra. Sensat de Ferrer i el Sr. Jou i Olió per a intervenir en el Tribunal d'exàmens de Llengua catalana de la Federació Sindical d'Obreres.

De conformitat amb el parer de la Comissió Tècnica s'acorda accedir a la petició de la Joventut Nacionalista del Centre Autonomista Català de Sant Gervasi nomenant el Tècnic Assessor Sr. Romeva per a obrir-hi un Cours de Gramàtica Catalana, contribuint demés al manteniment de dita càtedra. També, de conformitat amb el parer de dita Comissió, s'acorda concedir alguns llibres al mestre de Secció de l'Escola Graduada de la Barceloneta En J. Figuerola per a facilitar son lloable propòsit d'introduir-hi ensenyances catalanes, recomanant-li de pas que procuri influir perquè es destini alguna part del pressupost de la dita Escola a l'adquisició de llibres catalans. A la mateixa Comissió Tècnica passa la nota mensual d'un alumne subvencionat a l'Escola de D. Manuel Ribas.

Es llegeixen comunicacions del Director del periòdic «Germanor» de San-

tiago de Xile demanant col·laboració per a un número extraordinari del dit periòdic que s'ha de publicar en setembre prop·vinent amb motiu del setè aniversari de sa fundació, acordant-se recomanar-ho als escriptors catalans; telefonemes d'adhesió al darrer Concurs d'Història de Catalunya, del regidor barceloní senyor Puig i Esteve i de D. Enric Arderiu, de Lleida i comunicacions referents al mateix de l'empresa del «Patufet» i de la Unió Catalanista, acompanyant aquesta son valiosos donatius; de la distingida professora D.ª Maria Baldó de Torres, comunicant l'estat del seu treball sobre la «Geografia Universal» que se li va encarregar; de l'escriptor D. Rafel Marquina anunciant la remesa de la Biografia d'En Joan Maragall per tot el mes de juliol; dels senadors En Leonci Soler i March i En Lluís Ferrer-Vidal, oferint-se a la Protectora en l'exercici de llurs càrrecs; de l'Acadèmia de Bones Lletres, vàries invitacions impreses per a la recepció del nou acadèmic En Josep M. Roca; del Centre Autonomista de Dependents del C. i de la I., regraciant la remesa de la Memòria corporativa; de la professora de la Normal de Girona D.ª Anna Canalias i del soci d'Arbúcies D. Jaume Clopés Sureda, sobre assumptes de tràmit; de l'escriptor docent En Salvador Genís, exposant son punt d'obir sobre l'ensenyança bilingüe; de don Vicents Falsegat, d'Alcanar, sol·licitant informes sobre els Col·legis d'internats de senyoretes, de Barcelona, que donin ensenyances en català, parcialment o totalment; del Centre Català de Mendoza, acompanyant còpia d'una protesta referent al nomenament d'alcalde foraster en la ciutat de Barcelona; de la Junta Permanent del Congrés Universitari Català, un exemplar del Missatge de Salutació presentat a la Mancomunitat de Catalunya; del Centre Excursionista de Catalunya, invitant per a un Concurs d'Exposició de Fotografies; del Centre Nacionalista Català, convidant a diverses conferències; de l'Orfeó Gracienc, convidant a una vetllada amb motiu del Corpus de Sang; de Bells Oficis, anunciant un Cours de Floricultura per a la dona; de l'Ajuntament de Barcelona, una Memòria relativa a la Reforma de la llei municipal; de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la dona, un report sobre l'ensenyança en el mateix; del soci N'August Pi i Suñer, diversos exemplars dels seus discursos en el Parlament de Madrid; i del soci de Figueras D. J. Puig Pujades, oferint galantment un exemplar de son estimable llibre «Vida d'Herói», referent a l'insigne Monturiol, acordant-se el regraciament.

Corresponent a una comunicació de la Diputació de Barcelona sobre la celebració de la vinent Exposició General Escolar d'enguany, s'acorda concórrer a la mateixa junt amb les Escoles subvencionades que vulguin contribuir-hi.

El President de la Comissió Organitzadora de la «Festa d'Infants i de Flors», Sr. Grant i Sala, notifica al Consell l'aplaçament forçós de la mateixa per no poder-se celebrar en el Parc Güell, havent-se obtingut el local del Polo Jockey Club per a celebrar-la el dia 14 del vinent juliol; anunciant al mateix temps

la celebració en el Teatre del Centre Autonomista de Dependents del C. i de la I., d'una funció dramàtica dedicada a la Protectora.

Havent-se rebut uns diaris de Mendoza que s'ocupen amb lloança d'una conferència donada en el Centre Socialista de dita ciutat en defensa de la llengua catalana pel soci de la Protectora En J. Camps Goberna, el Consell creu avinent felicitar-lo per son treball de propaganda.

Tenint-se notícia que la Diputació de Tarragona paga als mestres de sa jurisdicció els endarreriments de l'escalafó provincial corresponents a l'any 1916, s'acorda felicitar-la, excitant-la a liquidar l'abans possible la totalitat dels dits endarreriments en profit de la bona harmonia entre el professorat de Catalunya i les nostres Corporacions oficials.

Com siga que les gestions fetes amb els Ministres catalans de l'Estat Espanyol no han donat resultat en el referent a protegir les escoles catalanes a Andorra, es resol dirigit-se a la Mancomunitat cridant la seva atenció sobre la conveniència de patrocinar les dites Escoles en obsequi a la unitat espiritual de les terres de llengua catalana.

Finalment la presidència proposa que per a obtenir profit pràctic del Concurs pedagògic sobre el «Premi República Argentina», se convoqui novament el Jurat del mateix perquè proposi una selecció de la part que estimi més aprofitable dels treballs no premiats, amb l'objecte de fer-la conèixer al públic junt amb la Memòria escollida, si els seus autors no s'hi oposen, com és d'esperar.

ACORDS DE LA SESSIÓ DEL DIA 26

Foren proposats i admesos els socis següents: Josep Ros i Güell, Joan Lloveres i Buscarons, Josep Puntí i Godall, de Barcelona; Marian Farran i Roselló, de Belcaire d'Urgell; Miquel Jordana i Puig, d'Igualada; Cebrià Cabané i Bril, de Sabadell; Josep M.ª Fabregues i Soler, Josep Rovirosa i Font i Isidre Figueres, de Vilafranca del Penedès.

La Comissió Delegada de Girona tramet les actes dels exàmens de Gramàtica Catalana celebrats en les Normals de Mestres i Mestresses de la dita ciutat, els resultats dels quals s'han donat ja al públic, acordant-se felicitar la dita Comissió i els professors de les dites càtedres, pel brillant èxit assolit.

La Comissió Delegada de Sabadell comunica el brillant èxit del festival celebrat en dita ciutat pel «Novell Planter» del Col·legi de Sant Jordi, de Barcelona, en el qual representava a la Protectora el president de dita Comissió En Domènec Saló.

Les Comissions de Vilafranca i de Reus comuniquen sobre assumptes de

tràmit. La Comissió Delegada de Buenos Aires manifesta la seva satisfacció pels profitosos fruits obtinguts en el Concurs Pedagògic celebrat a base de son «Premi República Argentina». La Comissió Delegada de Montevideo dóna compte de la visita al Director de l'Orfeó de Sabadell En Josep Planas, que tenia l'encàrrec de saludar els companys d'allí en nom de la Protectora.

Es dóna compte d'una grata comunicació sense firma procedent de l'autor del treball «Esbos» presentat al «Concurs República Argentina», oferint-lo incondicionalment a la Protectora en la part que estimi convenient a facilitar la creació de les ensenyances complementàries a les Normals de l'Estat.

El Patronat de l'Escola Catalana del districte VI sol·licita ajut per a contribuir a les despeses del Curs de Gimnàstica somascètica que projecta donar aquest istiu a sos deixebles, passant l'assumpte a la Comissió Tècnica. El Patronat de l'Escola mossèn Cinto i el de l'Escola Catalana Verdaguer envien comunicacions de regreïament per peticions ateses, com també el Director de l'Escola Catalana de Bellcaire, qui envia demés sol·licituds per a subvenció de l'ensenyança gratuïta per a dos alumnes pobres de dita localitat, passant a informe de la Comissió Tècnica. Es passa també a dita Comissió un exemplar del «Butlletí del Liceo Escolar», que tracta del anunciat Concurs sobre Jocs d'Infants. El professor de Secció de l'Escola Graduada de la Barceloneta Sr. J. Figuerola i la Mestressa de l'Escola oficial d'Argelaguer Na Francisca Bosch, regreïen els llots de llibres que els hi han estat enviats. L'Ateneu Democràcia del districte VII comunica els noms de les professores que s'han fet càrrec de les seves escoles. El mestre que era de l'Escola oficial de Torms, En Joan Benet, participa son trasllat a l'Escola oficial de Gelmés, on se proposa seguir sa costum de donar la major importància possible a l'ensenyament en català dintre del que la llei permeti. La Superiora del Col·legi del Sant Hospital de Vilafranca i el Director de l'Escola de Bellpuig sol·liciten de la Protectora donatius de llibres docents, fent aquest últim una consulta sobre l'aplicació dels mateixos, peticions que passen a la Comissió Tècnica. El Grop Feminal de la Unió Catalanista tramet una invitació per a un acte solemne de l'Escola Catalana del districte III.

El president dóna compte del solemne acte celebrat pel Patronat de les Escoles del districte II i VI amb motiu de la remesa del bust bronze del malaguanyat Dr. Jeroni Estrany, que tant havia influït en la lloable organització de dites Escoles, havent-hi assistit i pres part la presidència. Indica al mateix temps que amb motiu d'un petit incident fruit no més de una mala interpretació, ocorregut en dit acte, ha sigut convocada la Protectora com entitat organitzadora del mateix a reunió que convocà la Societat Barcelonesa d'Amics de l'Instrucció, acordant-se hi assisteixi el propi president. Per efecte del mateix incident se llegeix una sentida comunicació del soci En Ramon Monegal, que es resol contestar en termes afectuosíssims per al dit senyor, proporcionats als alts mèrits

i notables sacrificis del Sr. Monegal en sa relació amb el Patronat de les referides escoles que dignament presideix.

S'ha rebut del Patronat de la Mentora Alsina unes fulles que s'han circulat, referents al plebiscit entre els infants sobre els temes preferibles per a les conferències del Curs vinent.

Havent invitat la Joventut Nacionalista Renaixensa a la Protectora a un acte d'homenatge al Dr. Martí i Julià, es delegà D. Manuel Alcàntara i Gusart perquè hi assistís en nom de la mateixa.

Se llegeixen comunicacions de l'Associació Nostra Parla, oferint sa cooperació per al Concurs d'Història de Catalunya que té de celebrar-se a Tarragona; de la Joventut Nacionalista de València, anunciant son segon Concurs Infantil de lectura i escriptura organitzat per la Secció Valenciana de Nostra Parla, que li és concedit; de la revista «Catalana», oferint el canvi amb el «Butlletí» de la Protectora; del soci N'Ignasi T. Rey de Palma, sobre assumptes de tràmit; de la Lliga del Bon Mot, invitant a una solemnitat del mateix per a la qual fou delegat el conseller Dr. Griera; del Centre Nacionalista Català, invitant a un aplec patriòtic a la Conreria; de l'Orfeó de Sans invitant a un concert, i, demés, el programa de la IV Setmana Municipal i dos exemplars de «Minerva» i «Quaderns d'Estudi».

El President dóna compte del Concurs de Lectura i d'Història de Catalunya celebrat a Vilassar amb èxit molt satisfactori, havent assistit el President de la Protectora a l'acte del repartiment de Premis; s'acorda felicitar el President de la Comissió En Jaume Guardiola i el delegat de la Protectora En Rafel Monjo, com també els que hi intervingueren en el Jurats senyoretes Ventura Martí, Mercè Ballester i senyors D. Ferran de Segarra, D. Rafel Monjo, D. Ferran Serra, D. Emili Vallès i D. Pau Romeva.

El President de la Comissió Organitzadora de la Festa d'Infants i Flors, Sr. Grant i Sala, comunica haver-se aplaçat definitivament per la tardor dita Festa, en atenció a no haver-se pogut utilitzar el Parc Güell per raons molt respectables, ni el Polo Jockey Club, per haver exigit aquest un mínim d'entrada de 3 pessetes, que la Comissió considerarà inaplicable en aquesta festa de caràcter eminentment popular.

Havent-se assabentat el Consell directiu que l'Ajuntament de Sabadell ha ofert un premi de 500 pessetes en els Jocs Florals de dita ciutat al millor «Compendi de Cultura Cívica i Política» apropiat per les escoles, s'acorda felicitar-lo efusivament per tan lloable iniciativa.

Finalment s'acordà encarregar a la impremta Elzeviriana la confecció del manuscrit de l'«Aritmètica i Geometria» catalana remesa pel catedràtic de l'Escola d'Enginyers En Josep Galí i Fabra, per haver sigut dictaminat favorablement per les Comissions Tècnica i Editorial Pedagògica.

CONCURS DE LECTURA CATALANA I HISTÒRIA DE CATALUNYA A VILASSAR DE MAR

Els dies 23 i 24 de juny es celebrà a Vilassar de Mar el Concurs de Lectura Catalana i Història de Catalunya que uns bons catalans d'aquella població han organitzat, posant-lo sota el patronatge de la Protectora.

L'acte d'examinar els infants inscrits tingué lloc el dia 23 a dos quarts de deu del matí a la Casa de la Vila. Es constituïren dos tribunals, formats: el d'Història, pels senyors D. Ferran de Segarra, Srta. D.ª Ventura Martí, D. Rafael Monjo i D. Ferran Serra; i el de Lectura, per la Srta. D.ª Mercè Ballester, D. Emili Vallès i D. Pau Romeva.

El resultat del Concurs fou el següent:

Lectura: 1.ª Secció. Primer premi, 25 pessetes, Maria Pasterà, del Col·legi de Religioses Franciscanes. Segon premi, Josep Plans, de l'Escola de l'Ateneu Vilassanès de la Classe Obrera. Tercer premi, Isabel Pastre, de l'Escola Nacional de Noies.

2.ª Secció. Primer premi, 30 pessetes, Rosa Casanovas. Segon premi, 20 pessetes, Joana Capilla. Tercer premi, Francisca Sitges; totes del Col·legi de Religioses Franciscanes.

Història de Catalunya: Primer Premi, 25 pessetes, Robert Perelló, de l'Escola Nacional de Noies. Segon premi, 50 pessetes, Roser Palomares, de l'Escola de Noies. Tercer premi, 25 pessetes, Joan Punsola, de l'Escola de l'Ateneu Vilassanès.

El repartiment de premis tingué lloc, com ja estava annunciat, el dia següent, 24, a les 4 de la tarda, en el teatre Circ Vilassanès, magníficament endomassat.

Presidí la festa el Batlle del poble, a qui acompanyaven en la presidència d'honor l'Ajuntament en ple, Autoritats de la localitat, el president de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, la Comissió Organitzadora i un representant dels Jurats. Ocupaven també lloc preferent els Obrers de la Parròquia, representants de les Societats del poble i els antics catalanistes de Vilassar de Mar.

Obert l'acte pel Sr. Batlle, cedí totseguit la presidència al Sr. Folguera, President i representant allí de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, procedint a continuació el secretari de la Comissió a la lectura de la Memòria reglamentària, noms dels Jurats i concursants premiats.

Després de una simfonia executada per una cobla i fet el repartiment de premis en metàl·lic i accèssits consistents, aquests en llibres catalans, fou remès a cada mestre que tingué alumnes premiats son corresponent diploma. Foren

aquests mestres els senyors següents: En Isidre Arenas, Mestre de l'Escola Nacional de Nois; En Carles Plans, Mestre de l'Escola de l'Ateneu Vilassanès; Na Assumpció Carbonell, mestressa de l'Escola Nacional de Noies, i les Reverendes Mares Franciscanes directores del Col·legi de la Presentació.

Cantà llavors dues sardanes un Chor dirigit pel Mestre En Jaume Pujol; i seguidament prengué la paraula En Manel Folguera i Duran, qui amb molt d'encert i abrusador foc patriòtic exposà a l'auditori la tasca cultural de la Protectora i la importància i necessitat de l'ensenyança catalana, desproveïda però de exclusivismes; encoratjà als mestres fent-los veure sos aventatges en exercir el seu càrrec en la forma que la raó i la més rudimentària lògica aconsella a Catalunya; dedicà un sentit record al catalanista de Vilassar En Jaume Arús, mort fa alguns anys; feu un calurós elogi d'En Rafel Monjo, a qui presentà com a precursor i primer sembrador del Catalanisme a Vilassar; saludà afectuosament, recordant campanyes passades, els altres antics catalanistes encara vivents, salutació que feu extensiva als recentment coneguts per ell, entre els quals anomena el President de la Comissió Organitzadora En Jaume Guardiola, l'activitat i lloat patriotisme del qual lloà merescudament.

Prengué llavors la paraula aquest senyor per a donar les gràcies als concurrents i a tots els veïns en general, per l'interès demostrat en secundar la idea de la Comissió de celebrar el Concurs i donà comiat a tots els presents, i abans d'això anuncià ja per l'any vinent la celebració d'un segon Concurs de Lectura, Escripura i Història de Catalunya.

L'entusiasme indescriptible que regnà en aquella festa és altament encoratjador i promet un resultat encara més brillant al nou acte cultural anunciat a Vilassar per l'any vinent.

MES DE JULIOL

ACORDS DE LA SESSIÓ DEL DIA 31.

Foren proposats i admesos els socis següents: Vicents Visay i Vidal, Fèlix Ferrer i Mestres, Lluís Claramunt i Furest i Ramon Renyer i Prous, de Barcelona; Joan Mínguez, de Girona; Leonci Soler i March, de Manresa; Narcís Freixa i Ubach i Narcís Massó i Valentí, de Tarrassa; Antoni Capdevila i Valls, de Bellcaire d'Urgell; Ismael Smith, de St. Vicents de Sarrià; Francesc Nicolau i Vila, de Calella; Jaume Pere, Joan Balagoró, Francesc Graupere, Francesc Martín, Nicolau Castelló, Carles Mauri, Manuel Avellana i Duran i Constantí Costa, de l'Havana.

Son agraïts donatius rebuts dels senyors En Tomàs Mori i En P. Bori Masó, com també la quantitat enviada pel Centre Autonomista de Dependents del

Comerç i de la indústria i que fou recollida en una caixa expressa del seu domicili social.

Es reben comunicacions de les Comissions Delegades de Manresa, Balaguer, Tarragona i Reus, sobre assumptes de tràmit i de la Comissió Delegada d'Igualada, interessant la concessió d'un lot de llibres per a premis en l'Escola catalana de l'Ateneu Igualadí de la classe Obrera, el qual és concedit.

La Comissió Delegada d'Iquique anuncia el viatge del soci de la mateixa i entusiasta patriu N'Enric Siqués, i de la Comissió Delegada de Santiago de Xile es rep una atenta comunicació presentada pel President del Centre Català d'aquesta població americana, don Josep Auguet, en la qual se'ns envia un donatiu de 126,20 pessetes recollides en el banquet de Sant Jordi, celebrat en dit Centre, amb destí a l'obra de la Protectora.

Es llegeixen comunicacions de l'Escola Catalana Verdaguer, demanant facilitats per a l'obtenció de llibres docents per a la mateixa, que són concedides; de l'Escola Mossèn Cinto, acompanyant el material per a l'Exposició General Escolar; de l'Escola Montessori de Vilafranca, excusant l'assistència a dita exposició, com també ho féu de paraula el Director de les Escoles Catalanes del Districte II i VI; de l'Escola Catalana del Districte II i de la de don Manuel Ribas, acompanyant notes dels alumnes subvencionats per la Protectora; del Director de l'Escola Nacional de Belcaire, acompanyant també les notes dels alumnes subvencionats i indicant les seves gestions per aconseguir l'introducció de l'Ensenyança Catalana en un important establiment docent d'aquella comarca.

Es concedeixen subvencions sol·licitades, al Foment Antonomista Català per a les Excursions Escolars d'Estiu de l'Escola Mossèn Cinto i al Patronat de les Escoles del Districte VI i II per a cooperar a les despeses que els ocasionaran els cursos de Gimnàsia somascètica que ha organitzat. Havent-se rebut de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona una comunicació invitant a inscriure's en els Banys Escolars que com «Assaig de Cura Marítima» ha organitzat, s'acorda transmetre-la a les escoles subvencionades per si hi volen prendre part.

La presidència anuncia que amb motiu de una afectuosa comunicació de la distingida escriptora N'Agnes Armengol de Badia, ha disposat la visita del Tècnic Assessor al Col·legi de noies de la Divina Pastora de Sabadell per a secundar l'organització de una secció d'ensenyança catalana, acordant-se facilitar per al cas els llibres docents sol·licitats. Amb dita oportunitat el senyor Romeva visità també la secció que té ja constituïda el Col·legi de la Sagrada Família de dita ciutat. El Consell estimà pertinent felicitar una vegada més la tan distingida senyora Armengol de Badia per l'alt interès i patriotisme que demostra per l'obra de la Protectora.

També dona compte la presidència d'haver presidit els exàmens de l'Escola Catalana de Noies del Districte II, havent-se concedit alguns llibres designats a premis dels mateixos.

Previ informe de la Comissió Tècnica, s'acorda en principi concedir uns llibres sol·licitats pel Col·legi del Sant Hospital de Vilafranca, sempre i quan hi hagi establerta en el mateix una secció d'ensenyança catalana; i enviar-ne altres a Mossèn Jaume Serra, Director de l'Escola Parroquial Catalana de Sta. Creu, de Bellpuig, que els havia sol·licitat. I demés, regraciar els senyors Ferran Valls i Taberner, En Manuel de Montoliu i En Pere Barnils, pels Cursets de conferències organitzats darrerament per la Comissió Tècnica, concedint-los gratificacions proporcionades a sos respectius treballs; donant mercès, demés, a l'Escola de Funcionaris d'Administració Local i al Centre Excursionista de Catalunya, per haver proporcionat els locals on dits cursets es celebraren. També es regracia don Ferran Soldevila per les conferències preparatòries del VI Concurs Nacional d'Història de Catalunya.

A una raonada petició de D. Antoni Rubió i Lluch, autor de la Biografia d'En Milà i Fontanals acabada de publicar, s'acorda correspondre-li cedint-li varis exemplars de la mateixa. L'Ajuntament de Vilafranca del Penedès va acordar subscriure's a 200 exemplars de la Biografia per a repartir-los entre els deixebles de les Escoles de dita ciutat, iniciativa que el Consell accepta amb goig i remerciament.

Es lleigeix una comunicació del naixent Centre Català de Marsella, participant la seva constitució i demanant l'ajut de la Protectora per a crear-hi ensenyances catalanes, acordant-se enviar-li instruccions per a la realització pràctica dels seus projectes.

Es dona còpte del cartell de convocatòria per a un concurs local de Lectura i Escriptura Catalanes organitzat a Centelles per l'Agrupació Regionalista de dita població; devent-se celebrar els exercicis el dia 25 d'agost, i el repartiment de premis els dies 1 i 2 de setembre prop·vinent. Demés es dona compte del cartell convocatòria del II Concurs de Lectura i Escriptura Catalanes i Història de Catalunya que es convoca per a l'any vinent a Vilassar de Mar.

A una atenta comunicació de D. Ramon Monegal, manifestant que continuarà com a president del Patronat de les Escoles dels districtes II i VI, per amor a l'Ensenyança catalana, si bé té el propòsit de retreure's de moment de tota altra actuació cultural, resol el Consell correspondre-li en termes molt afectuosos, manifestant-li que el considerarà com un dels seus socis més distingits.

Havent-se rebut una invitació del Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria, Organitzadora de l'Aplec de la Sardana d'enguany, en atenció que els sobrants de la mateixa es destinen a profit de l'ensenyança catalana, el Consell delega per al cas el Secretari de la Comissió de Foment, Sr. En Joaquim Delclós.

Es llegeixen comunicacions de D. Jaume Serra, de Sidi-Bel-Abdès (Àfrica), reiterant els seus oferiments a la Protectora; d'En Joan Mingeix, de Girona, fent una consulta sobre el concurs de Jocs d'Infants; d'En Salvador Genís, de Pineda, oferint generosament a la Protectora el seu treball presentat al Concurs del «Premi República Argentina»; del President de la Diputació de Lleida, referent a la subvenció per a les càtedres de Gramàtica Catalana de les Normals de dites ciutats; de la direcció de la Biblioteca Arús, regraciant l'enviament del BUTLLETÍ social; del Consell de Pedagogia, invitant a la inauguració de l'Exposició Escolar, en la qual representà a la Protectora el Conseller Sra. Domènech de Cañellas, i del Director d'Instrucció Pública de la Mancomunitat, D. Eugeni d'Ors, demanant varies dades sobre les Escoles d'Andorra per a estudiar la manera de fomentar l'ensenyança catalana en dita República.

S'ha rebut del Consell de Pedagogia el programa de l'Escola d'Istiu i un cartell sobre la pràctica d'excursions per a l'escola primària, els dos darrers quaderns de «Minerva», i dos exemplars dels «Quaderns d'Estudi»; del Conseller N'Eduard Recasens, un exemplar del seu interessant follet sobre la «Banca en el Present i en l'Avener»; d'En Josep Masclans i Pascual, un estudi sobre les mutualitats escolars; de l'Institut d'Estudis Catalans, l'obra de Mn. Clascar «El càntic dels càntics de Salomó», quaderns de «Fauna i Flora de Catalunya» i del Diccionari Aguiló. Tots els donatius són regraciats.

Havent sol·licitat la Llibreria López, de Barcelona, reproduir en una revista que ella edita, varies postals de les sèries de la Protectora, s'acorda autoritzar-ho per a fer-ho, pregant-li faci constar la seva procedència.

Enterat el consell del patriòtic discurs pronunciat pel president de Nostra Parla, En Jaume Bofill i Matas, en la sessió d'homenatge dedicada per dita institució als membres de la VI Setmana Municipal, creu avinent el Consell enviar-li una calurosa felicitació per l'encert i eloqüència amb què va recomanar a tots els Ajuntaments de Catalunya l'ús oficial de la llengua Catalana.

També s'acorda felicitar a la Diputació de Guipúscoa per haver convocat un Congrés d'Estudis Bascos, que pot ésser de gran profit per a la reivindicació de la seva llengua nacional. Així mateix acordà adherir-se al nucli d'Actuació de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, amb motiu de la simpàtica campanya empresa per a conseguir l'urbanització de jardins públics per a infants.

I finalment, essent públic que han vingut a Catalunya gran quantitat de nois i noies estrangers, pertanyents a famílies damnificades per la guerra mundial, acorda el Consell dirigir-se als organitzadors de dites visites perquè procurin en allò que sia possible que els infants acollits a Catalunya puguin entornar-se'n al seu país coneixent al menys els elements primordials de la llengua catalana, oferint-se en ço que d'ella depengui a contribuir a tan patriòtica tasca.

MES D'AGOST

ACORDS DE LA SESSIÓ DEL DIA 26

Foren proposats i admesos els socis següents: Antoni Adrover i Pastor i Antoni Castellà i Ribó, de Barcelona; Blai Tasies i Pons, de Belcaire d'Urgell; Valeri Boldú Puig, de Penelles; Eudald Melendres i Rué, de Tarragona; Josep Hill, Joan Llopis, Josep Mitjans, Bartomeu Selva, Llorenç García Tussell, Eusebi Hidalgo, Enric Colet, Josep Badell, Jaume Castellví, Angel León, Maria Cinta Selva i Pere Grau Vidal, de Bayamo (Cuba); Joan Tarrés, Antoni Cardó, Enric Pagès, Enric d'Asprer, Tomàs Sala, Ramon Moral, Joan Rossell, Agustí Gorgas, Pere Canet, Marcel Calafell, Enric Pascual Monturiol, Marcel Rebull, Salvador Massip i Un Empordanès, de l'Havana; Agustí Rosich i Aloy, Joan Canals i Bos, Marian Calsina i Padró, Artur Gallart, Dàmas Gómez, Domènec Caraltó i Soler, Josep Garriga, Antoni de Trinxeria, Elies Vidal i Serra, Feliu Escayol, Antoni Fajardo i Roca, J. Pascual i Oliver, Andreu Ferrer, Maria M. Carné de Castro, Pere Farré i Balcells, Calixte Cerdà i Pallarès, Ramon Codina i Rossell, Andreu Dalmau i Ribas, Alexandre Samsó, Rossend Aregall, Lluís Mascort, Tomàs Alsina Mirambell, Alfons Vidal Ferrer, Emili Ventura Nicolau, Emili Palou Claramunt, Leandre Bou, Antoni Cerdà i Peris, Antoni Alsina i Oliver, Conrad Alsina Olivé, Quintí Sardà i Torné, Joan Verdaguer i Caldas, Joaquim Riera i Puig, Josep Manén i Mayol, Pau Pagès Oliver, Lluís Dorca Cal·lis, Joan Camps Gubern, Josep Aymerich Ginesà, Josep Urpina i Carné, Antoni J. Roig, Joan Parera Vallis, Josep Mor, Pascual i Escuté, Josep Rosanes, Francesc Calefau i Leopold Cerdà, de Mendoza (Argentina).

Es rep una comunicació de Bayamo, acompanyant les anteriors propostes de soci i amb elles l'acta de constitució d'una Comissió Delegada de la Protectora a dita ciutat. En assabentar-se del seu contingut, el Consell es felicita dels termes patriòtics amb què es reproduïx la dita acta i acorda aprovar la constitució d'aquesta nova Comissió Delegada; ratificar el nomenament dels senyors elegits per a constituir la Junta de dita Comissió, segons la relació següent: En Josep Hill i Olivé, President; En Joan Llopis i Selva, Secretari; En Josep Mitjans i Mitjans, Tresorer; En Bartomeu Selva i Junyent i En Llorenç García i Casell, Vocals; adreçar una comunicació al soci resident a Santiago de Cuba, En Salvador Carbonell, qui assistí a dita sessió de constitució, regraciant-li l'estímul produït per la seva presència i per la seva paraula, a l'exposar als reunits l'obra que realitza la Protectora; adreçar altra comunicació a Na Maria Cinta Selva i al senyor En Angel Leon, ambdós cubans, regraciant-los el bell gest de voler espontàniament associar-se a l'obra de la Protectora, inscribint-se com a socis de la mateixa.

Es llegeixen comunicacions de la Comissió Delegada de Mendoza, acompanyant les propostes de socis nous abans consignades, notificant que van a renovar-se els Cursets d'Història de Catalunya instaurats el curs passat, donant compte de la renovació de la Junta, constituïda pels senyors (l'elecció dels quals el Consell ratifica): N'Elies Vidal i Serra, President; N'Antoni de Trinxeria, Secretari; En Francesc Morera Arderiu, Tresorer; En Pere Farré i En Joan Fabrellas, Vocals; i fent una consulta de caràcter administratiu, sobre la qual el Consell acordà recomanar que es posin d'acord amb la Comissió Delegada de Buenos Aires. De la Comissió Delegada d'Iquique, acompanyant import de quotes, anunciant novament la visita del senyor Siqués, adjuntant una circular que ha repartit per a propaganda de la tasca social i anunciant que es treballa per a constituir una Comissió Delegada a Punta Arenas (on ja hi ha alguns socis). De la Comissió Delegada de l'Havana, ajuntant la recaptació del segon trimestre d'enguany i la llista dels socis nous amb les propostes corresponents. Els Consell acorda felicitar, tant aquesta Comissió Delegada com les de Mendoza i Iquique, pel zel empleat i els resultats obtinguts en benefici de la Associació.

Es reben altres comunicacions: de l'Escola Parroquial de Sta. Creu de Bellpuig, regraciant l'enviament d'un lot de llibres per al repartiment de premis de fi de curs, i de la Superiora del Col·legi de la Divina Pastora de Sabadell per a noies, acusant rebut d'un lot de llibres que se li cedí i anunciant l'organització en el dit Col·legi d'una secció d'Ensenyança Catalana que es proposen començar a funcionar en el pròxim curs; de les Escoles Nacional Catalana, de Belcaire d'Urgell i Catalana d'En Manel Ribas i Santa Eulària, d'aquesta ciutat, acompanyant les notes dels alumnes subvencionats per la Protectora, que passen a la Comissió Tècnica; de la Biblioteca de Catalunya, del Consell de Pedagogia i de D. Antoni Rubió i Lluch, amb referència a la Biografia d'En Manuel Milà i Fontanals; dels mestres de la Casa de Caritat Srs. Bonsoms, Brugués i Antich, invitant a la conferència donada pels dits senyors a l'Exposició General Escolar, explicant els seus mètodes d'ensenyament; de l'Institut d'Alumnes i Ex-alumnes de l'Escola Elemental del Treball, comunicant la seva constitució, saludant l'Associació i oferint-se per a totes les tasques d'interès comú; de la Secció Valenciana de Nostra Parla, agraïnt el donatiu enviat per a premi en el Concurs de Lectura Valenciana, acordant-se correspondre-hi felicitant la dita Secció per l'èxit del Concurs referit, tant més quan es pot estimar com a fruit natural del mateix el fet que l'Alcalde que el presidí hagi presentat a l'Ajuntament de València la proposició referent a l'ensenyament del valencià a les escoles. Amb referència a aquesta proposició el Consell acorda adreçar una comunicació al seu autor, l'Alcalde de València D. Faustí Valentín, felicitant-lo per la seva patriòtica iniciativa i incitant-lo perquè prescindeixi de tota incidència política es-

tranya al fons de la qüestió, fent tot el possible perquè la dita proposició sigui aprovada i traduïda en fets, com també dirigir-se en el mateix sentit a l'Ajuntament de València felicitant-lo per haver pres en consideració dita proposició i recomanant sigui aprovada. Al mateix temps s'acorda excitar el zel de la referida Secció de Nostra Parla perquè faci tot el possible per a constituir a València una Secció Protectora de l'Ensenyança Valenciana, amb caràcter autònom, però amb estretes i cordials relacions amb la Protectora, a fi de desenrotllar de comú acord un mateix pla d'actuació.

Havent, a conseqüència de l'anteriorment esmentat, sigut presentada una proposició semblant a l'Ajuntament de Barcelona, el Consell acorda adreçar una comunicació a cada un dels firmants de la mateixa.

Tenint compte que l'actuació expansiva del nacionalisme català, palesada en una sèrie de fets recents, fa necessari el vetllar que la unitat nacional no sigui minvada per petits cismes filològics originats per dialectalismes locals, el Consell acorda adreçar-se a la Mancomunitat de Catalunya demanant-li que per tal d'al·lisonar a la disciplina de l'Institut de la Llengua Catalana (amb el degut respecte degut a les característiques locals de cada Regió de la Catalunya Gran) els futurs professors de nostra parla en els centres docents de València, Mallorca, i Rosselló, fundí unes beques destinades a cert nombre de mallorquins, valencians i rossellonesos, els quals podrien cursar l'estudi científic del nostre idioma en la càtedra Pompeu Fabra, al mateix temps que posarien en les nostres institucions de cultura el sentiment nacional que incorporarà definitivament aquelles regions germanes al patrimoni espiritual de Catalunya.

El Tresorer dóna compte d'haver-se cobrat la subvenció de la Mancomunitat corresponent a l'exercici d'enguany, i a més d'haver ingressat un donatiu de 50 pessetes del soci En Ferran Valls i Taberner i altre de la Comissió Organitzadora de l'Aplec de la Sardana de l'any 1916, important 45,50 pesetes.

L'Assessor Tècnic, present a la sessió, dóna compte d'haver assistit al Concurs de lectura i escriptura catalanes celebrat el diumenge passat a Centelles, amb extraordinari èxit, tant pel que es refereix al nombre com a la preparació dels concursants i manifesta el desig de la Comissió Organitzadora del dit Concurs que a l'acte de repartiment de premis que tindrà lloc el dilluns 2 de Setembre hi assisteixi un delegat de la Protectora. El Consell acorda que aquest sigui el Conseller En Joan B. Alà. A propòsit d'aquest Concurs es rep una comunicació de l'escriptora i distingida dama de Vich, Na Antònia Bardalet, congratulant-se de la celebració del mateix i excusant-se de no haver pogut complir l'encàrrec que se li féu de presidir el Jurat del mateix, per trovar-se absent del seu domicili habitual.

Es reben altres comunicacions: del Bloc Catalònia, de Guantànamo, invitant a una festa nacionalista de caràcter internacional; de l'Orfeó Canigó, mani-

festant son ingrés com a secció musical del Casal Provincial Gironi; del Dr. don Claudi Mimó, de l'Havana, agraïnt l'adhesió de la Protectora a l'homenatge que li dedicaren els seus amics i admiradors de la dita capital cubana; de la Joven-tut Autonomista «Els Nétts dels Almogàvers», invitant a una festa de caràcter nacionalista; de D. Felip Pujol, de Vilafranca, sobre assumptes de tràmit; del «Liceo Escolar de Lleida», un fullet de propaganda de la dita institució docent, acordant el Consell felicitar el seu director per la bella organització que acusen les dades del fullet i pregant-li que concedeixi en el seu pla d'ensenyaments a les disciplines catalanes la importància que es mereixen; i del Consell de Pedagogia, invitant a la Clausura de l'Exposició General Escolar.

Finalment el Consell acorda renovar les peticions de subvenció a les Corporacions oficials que les vénen atorgant anyalment a la Protectora, a fi que puguin ésser incloses en la confecció dels pressupostos per a l'exercici vinent.

MES DE SETEMBRE

ACORDS DE LA SESSIÓ DEL DIA 27

Foren proposats i admesos els socis següents: Joaquim Estrems i Borràs, Enric Rafols i Josep Rovira i Ermengol, de Barcelona; Joan Tarré i Candaló i Josep Cañelles i Novell, de Belcaire d'Urgell; Ramon Vancells, Ignasi Verdós i Vicents Aymeric, de Terrassa; Alexandre Sellés, Ildefons Pujol, Joaquim Si-qués, Ramon Margarit Palliso, Miquel Carbonell i Riera, Josep Garcia, Francisco Palacios, Anton Salamero i Amat, J. Arbona i Jaume Duran, d'Iquique (Xile); Eugeni Ibàñez i Ventura, de Tocopilla (Xile); Francesc Serra i Legaras, Joan Suñer i Serrat, Fidel Roig i Matons, Joan Castella i Mestres, Ramon Fitó i Martí, Lluís Canela, Alfred Junqué i Jaume Ventura i Nicolau, de Mendoza (Argentina); Joan Bonet, senyoreta Valentina Ubalde, Antoni Guasch, Josep Sentís, Antoni Pomada, Alexandre Garcia, Francesc Garcia, Joan Agell, Emili B. Tordera, Humbert Llobera, Baldomer Puig Gelpí, Ramon Planiol i Josep Martí, de l'Havana; *Canigó*, revista mensual (soci col·lectiu), Joan Serdà, Esteve Blanch i Francesc Casabosch, de Mèxic. Corresponent a una calurosa adhesió d'aquesta revista acompanyant sa proposta i la d'altres socis individuals, s'acordà regraciar son valió ajut, encoratjant-los a actuar en pro dels ideals de la Protectora.

Es dona compte d'un donatiu de 150 pessetes rebut dels senyors N'Antoni Carbonell i R. Roca en nom de la Comissió Organitzadora de la funció patriòtica que tingué lloc en el Teatre Espanyol l'onze de setembre prop-passat; i un altre donatiu de l'«Agrupació Regionalista» de Centelles, com a sobrant del Con-

curs de Lectura i Escriptura Catalanes celebrat darrerament a aquella població. Ambdós són regraciats. El senyor Tresorer fa constar haver-se cobrat una part de la subvenció de l'Ajuntament de Barcelona corresponent a l'exercici de 1917.

No havent pogut assistir a la sessió el secretari En Martí Esteve per la mort de la seva mare (q. e. p. d.), s'acorda fer-li arribar el condol del Consell.

La Comissió Delegada de Tarragona notifica al Consell la celebració de la Festa de Repartiment de Premis als alumnes que assistiren el curs passat a la classe de Llengua Catalana de la Normal de Mestres d'aquella ciutat, celebrant-se a l'hora l'obertura del nou Curs, acordant-se que hi assisteixi el President de la Protectora, facultant-lo al mateix temps per iniciar la preparació del «VII Concurs Nacional d'Història de Catalunya», que ha de tenir lloc l'any vinent en dita ciutat.

Se llegeixen comunicacions de les Comissions Delegades de Reus, Igualada i Montevideo, sobre assumptes de tràmit; de la de Girona, anunciant l'obertura de la matrícula en el Cursos de Gramàtica Catalana d'ambdues Normals; de les Comissions d'Iquique i Mendoza, enviant l'import de les quotes del primer semestre del corrent any, manifestant demés la segona son lloable propòsit de oferir un donatiu extraordinari a la Protectora per a facilitar la seva tasca pedagògica.

Amb motiu d'unes comunicacions del «Centre Nacionalista Català» i del Patronat de les Escoles que funcionen en el domicili social, s'acorda convocar una reunió de representants d'ambdues entitats, invitant-hi demés al President de la Unió Catalanista, amb l'objecte de donar a la dita Escola un major impuls.

Se resol favorablement una petició del Director de l'Escola Montessori Catalana d'Igualada.

Tenint notícia el Consell que en el Liceu Mont d'Or de Barcelona, col·legi per a senyoretes, s'hi donen ensenyances catalanes, s'acorda felicitar la seva direcció per tan lloable acord. Així mateix s'acorda enviar una calorosa enhorabona al distingit consoci En Narcís Pla i Daniel per haver ofert 30.000 pessetes a la població de Caldes de Malavella per a la construcció de un edifici escolar, recomanant-li que exerceixi sa valiosa influència perquè s'hi donin les ensenyances a base de l'idioma català.

Se passen a la Comissió Tècnica les notes dels alumnes subvencionats en l'Escola Nacional Catalana de Belcaire d'Urgell, i de Santa Eulària i de don Manuel Ribas, de Barcelona. També passa a la Comissió Tècnica una comunicació de l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, anunciant la fundació d'una escola catalana en dita barriada i sol·licitant per al cas l'ajut de la Protectora.

Es dona compte d'una comunicació de l'Ateneu Democràcia del Districte VII, invitant al Repartiment de Premis de la seva Escola Catalana, concedint-se-li un lot de llibres per a la mateixa i delegant per a assistir a tan solemne acte el

Tècnic Assessor senyor Romeva; d'altra comunicació del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, acompanyant son programa d'ensenyançes pel Curs 1918-19; d'altra comunicació de l'Ateneu Familiar de Sant Boi del Llobregat, invitant al repartiment de premis als alumnes de les seves escoles, al que va assistir també l'Assessor Tècnic senyor Romeva; acordant-se dirigir-se a dit Ateneu amb prec que accentuï cada dia més l'ensenyança catalana en dita escola.

Es resol una consulta de la Reverenda Superiora del Col·legi de la Divina Pastora, de Sabadell, sobre el material per a la organització de la seva Secció d'Ensenyança Catalana que comença en el present Curs i una altra del mateix caràcter del Rector de Mieres Mn. A. Gratacòs per a una Escola Catalana nocturna oberta en dit poble.

A una atenta comunicació del Conseller de la Mancomunitat, En F. Bartrina, referent a una Escola de Les Escaldes (Andorra), s'hi correspon amb una minuciosa explicació del fet per la Protectora a fi de catalanitzar les ensenyances en dita República. A propòsit d'una comunicació de propaganda del Col·legi Peninsular i Ibèric, s'acorda recomanar al Director del mateix que inclogui ensenyances catalanes en el seu pla d'estudis.

El soci En Vicents Visay i Vidal comunica el propòsit del Centre Català, de València, (del qual és delegat a Catalunya), sobre la fundació d'escoles en el mateix, havent-se-li ofert per al cas la cooperació de la Protectora.

Haventse fet públic un pla d'estudis de l'Ateneu Enciclopèdic Popular en el qual hi figura l'ensenyança del català, el Consell creu avinent adreçar-li una calurosa felicitació per l'extensió del mateix, recomanant-li alhora que hi comprengui Curset de Literatura Catalana i d'Història i Geografia de Catalunya.

Per haver anunciat l'Associació Nostra Parla uns Cursets de Gramàtica Catalana en els Centres Nacionalistes obrers barcelonins, obrint un Concurs per a premiar un «Promptuari» a propòsit a dit objecte, el Consell ha resolt felicitar-la per sa bella iniciativa, oferint-se a cooperar-hi en allò que de la Protectora depengui.

Es dona compte d'haver-se celebrat amb remarcable èxit el Concurs de Lectura i Escriptura de l'Associació Sang Nova d'Hostafrancs, en el qual exerciren de Jurats els Srs. En Pere Barnils, En Rafel Monjo, N'Antoni Riera i En Julià Pujol, havent sigut delegat per a assistir al repartiment de premis el Tècnic Assessor En Pau Romeva, i havent-se concedit per a premis un lot de llibres apropiats.

Es llegeixen comunicacions dels Srs. En Pere Barnils i En F. Vives, de Centelles, referents al Concurs darrerament celebrat en aquella població.

A proposta del Conseller Sr. Bastardas, s'acorda recomanar a la Comissió Editorial Pedagògica la formació i publicació d'un «Manual de Correspondència

Catalana», utilíssim per a facilitar la vulgarització de l'ús del català en la vida de relació. I a proposta de la presidència s'acordà transferir a dita Comissió Editorial la quantitat de 1.000 pessetes procedents de la subvenció de la Mancomunitat Catalana, destinada expressament a la publicació de la Biografia del gran cronista En Ramon Muntaner.

Com siga que demés dels Ajuntaments de Manresa i Vilafranca, han acordat l'ús oficial de la llengua catalana els d'Hospitalet, Borrassà, Torroella de Fluvià, Constantí, Sabadell i La Bisbal, acorda el Consell dirigir-se a aquests últims felicitant-los per tan patriòtic acord.

Es llegeixen comunicacions de N'Antoni Borràs i d'En J. Camps Guverna, residents respectivament a Salta i Mendoza (Argentina), ben efusives per a la obra de la Protectora; del regidor En Lluís Duran i Ventosa, corresponent a la felicitació que se li dirigí a ell i els altres firmants de la proposició referent a l'ús del català en les escoles barcelonines; del Bloc Nacionalista Radical Catalunya, de Santiago de Cuba, invitant a un festival; del Centre Català, de Mendoza (Argentina), participant el nomenament del seu nou Consell Directiu; de la Jovenut Nacionalista Renaixença, adherint-se a l'homenatge rendit pel president de la Protectora al Dr. Martí i Julià en la sessió necrològica del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria; del Consell de Pedagogia, el cartell anunci de les Escoles de Bells Oficis i Alts Estudis Comercials i un fullet consignat l'obra realitzada pel dit Consell; del consoci Sr. Flos i Calcat, varis exemplars del seu interessant fullet titolat: «El pervindre dels nois»; de l'Institut d'Estudis Catalans, un llibre del Dr. Pittaluga sobre: «Treballs del servei tècnic del Paludisme»; de la Comunitat de Monjos de Montserrat, el primer volum de sa «Analecta Montserratina»; de l'Ajuntament de Barcelona, sa publicació sobre «Les construccions escolars de Barcelona», i de la Biblioteca de Catalunya, son darrer Butlletí. El Consell reagraia tots aquests donatius.

Finalment es dona compte de la publicació de la revista pedagògica «La Paraula», publicada pel cos docent de l'Escola Municipal de Sords-Muts, estimant procedent el Consell enviar una calorosa salutació al Director de la mateixa per la lloable disposició d'usar com a oficial l'idioma català, aprofitant l'ocasió per a insistir en la conveniència que es donin als sords-muts de dita institució les ensenyances en sa llengua nadiua.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana agruirà que de la seva actuació se'n vulguin fer eco els periòdics de la nostra terra, reproduint o extractant els articles continguts en l'anterior «Crònica de la Protectora».

Del restant text que publiqui el BUTLLETÍ en seran sols responsables els firmants i, en darrer terme, el Comitè al qual la direcció i redacció del BUTLLETÍ han estat encomanades.

ASSOCIACIÓ ESCOLES CATALANES GRATUITES DEL DISTRICTE III

ESTATUTS

Dominació, domicili i finalitat de l'Associació

Article primer. La Societat s'anomenarà «Associació Escoles Catalanes Gratuïtes del Districte III», tindrà el seu domicili en el carrer de Sant Honorat, núm. 7, d'aquesta ciutat, i serà el seu objecte fundar i sostenir unes Escoles gratuïtes en el terme de Barcelona.

Organització i govern

Art. 2. La Societat es compondrà de socis individuals i col·lectius, tots els quals tindran els mateixos drets i contribuïran amb una quota anual als fins de l'Associació.

Art. 3. També hi haurà socis honoraris, que seran proposats per la Junta a la reunió general i aprovats per aquesta si ho creu convenient. Els socis honoraris hauran d'haver-se distingit pels seus rellevants serveis a favor de les Escoles i no tindran altre dret que el d'assistir a les reunions generals amb veu però sense vot.

Art. 4. Cada any pel mes de gener els socis s'aplegaran en reunió general, la qual tindrà les següents funcions:

a) Aprovació de la Memòria de les tasques efectuades durant l'any, que serà redactada pel Secretari;

b) Aprovació de l'estat de comptes, que presentarà el Tresorer;

c) Elecció de cinc socis que hauran de formar part de la Junta, i

d) Resolució de les proposicions que es presentin pels socis.

Art. 5. Els socis celebraran reunió general extraordinària quan la convoqui la Junta o bé ho demanin per escrit la quinta part dels associats.

Art. 6. Procedirà precisament reunió general extraordinària convocada a l'efecte, per a la reforma dels presents Estatuts.

Art. 7. Les reunions generals seran convocades per medi de paperetes repartides amb cinc dies d'anticipació almenys.

Art. 8. La Junta es compondrà de set socis, els quals a la primera reunió que celebrin es conferiran els càrrecs de President, Vice-President, Secretari, Tresorer, Bibliotecari, Vocal primer i Vocal segon, de què constarà aquella.

Art. 9. L'Associació es constitueix sota l'alt patronat de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, la qual tindrà dret a designar un soci de les Escoles per a formar part de la Junta. Igual dret es concedeix al Centre Nacio-

nalista Català, mentre presti a les Escoles la protecció convenient a judici de la Junta. Quan ambdues entitats o una d'elles no fessin ús del dret que se'ls assigna, la reunió general de què parla l'article 4 elegirà els individus de la Junta.

Art. 10. Prèviament citada pel President, podrà assistir a les sessions de la Junta la directora o director de les Escoles, però no tindrà vot. La Junta es reunirà quan la convoqui el President o la majoria dels seus individus i pendrà acords pels vots de la majoria dels assistents.

Art. 11. La Junta promourà el desenrotllament econòmic i pedagògic de les Escoles i degudament assessorada curarà de la seva direcció i inspecció.

Art. 12. Les obligacions dels individus de la Junta són les que usualment corresponen al càrrec que exerceixen.

Art. 13. Per aconseguir la seva finalitat, la Junta comptarà amb els següents medis: a) quotes dels socis, que no podran ésser inferiors a 6 pessetes anyals; b) donatius i subvencions; c) recursos que arbitri per altres medis.

Art. 14. Per coadjuvar els fins de l'Associació, la Junta podrà admetre o constituir seccions o agrupacions que cregui convenientes, les quals tindran els deures i drets que aquella els assigni, però l'acord de la Junta, encara que executiu, haurà d'ésser ratificat per la primera reunió general que es celebri.

Dissolució

Art. 15. Per declarar dissolta l'Associació caldrà que ho acordin les quatre quintes parts del nombre total de socis. Cas d'acordar-se, la Junta liquidarà els béns socials, i els que resultessin sobrants foren remesos a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

Article transitori

Un cop aprovats aquests Estatuts per l'autoritat competent, la Junta procedirà de seguida que sigui nomenada, a tramitar l'oportú expedient legal per l'obertura d'unes Escoles a base de llengua catalana, per a pàrvuls (nenes), completament gratuïtes i redactarà per això el reglament intern (ensenyances, horari, admissió d'alumnes, etc.).

Barcelona 12 març 1918.

REGLAMENT

Ensenyances i metodologia

Article primer. L'Escola acceptarà 30 alumnes, des de l'edat de 4 a 12 anys. Així que els mitjants econòmics ho permetin, l'Escola es dividirà en dos graus, acceptant-se aleshores més alumnes.

Art. 2. La llengua de l'Escola serà la catalana.

Art. 3. Les matèries d'ensenyança seran les mateixes assenyalades per a

les Escoles Oficials de l'Estat espanyol, o sien: I, Doctrina Cristiana i Nocions d'Història Sagrada; II, Llengua castellana, Lectura, Escriptura i Gramàtica; III, Aritmètica; IV, Geografia i Història; V, Rudiments de Dret; VI, Nocions de Geometria; VII, Nocions de Ciències físiques, químiques i naturals; VIII, Nocions d'Higiene i Fisiologia humana; IX, Dibuix; X, Cant; XI, Treballs manuals (labors); XII, Exercicis corporals.

De conformitat amb el R. D. de 25 abril de 1913 l'ensenyança de la Doctrina i Història Sagrada serà de caràcter voluntari per a les alumnes. Es donarà una lliçó setmanal.

Es donaran a més les ensenyances de Llengua Catalana i Història i Geografia de Catalunya.

Art. 4. L'ensenyança tindrà el sentit essencialment educatiu que correspon a les Escoles primàries en general, sobretot durant l'època en què les alumnes es trobin a l'edat de pàrvuls.

Art. 5. Com sia que l'Escola ha de pendre per base tots els coneixements que la noia porta de la família i de la societat, la petita instrucció que es donarà als infants pendrà un caràcter enciclopèdic, sens perjudici de considerar-se que les assignatures primordials entre les matèries assenyalades, són les següents: Lliçons de Coses d'aquelles matèries que principalment ho permetin, Llengua Catalana (lectura, escriptura i gramàtica), Comptes, Història i Geografia de Catalunya, Polidesa, Labors, Dibuix, Cant i Jocs.

Art. 6. Hi haurà dues sessions diàries: una al matí i altra a la tarda, de tres hores de duració cada una. La Directora de les Escoles, d'acord amb la Junta, fixarà les hores d'entrada.

Art. 7. Les Escoles vacaran els diumenges i altres festes de precepte; del dia 18 de juliol al 31 d'agost; el dia anomenat de Difunts (2 novembre); del 24 de desembre al 2 de gener, ambdós inclosos; els dies de Carnaval; del Dimecres Sant a l'endemà passat de Pasqua; el dia de Sant Jordi; el dia 6 d'abril, aniversari de la constitució de la Mancomunitat de Catalunya, i tots els dijous a la tarda en les setmanes en què no hi hagi cap dia festiu.

Art. 8. El sistema de premis i càstigs es deixa a la facultat de la Professora, inspirant-se en els principis de la Pedagogia.

Art. 9. Les alumnes de major edat de l'Escola, acompanyades de la Professora, faran excursions per conèixer els museus, monuments, indústries, etc. i els entorns de la ciutat, responent així a les elementals exigències dels principis de la Pedagogia local.

Personal docent

Art. 10. Regirà les Escoles una Professora nomenada per la Junta directament o per concurs.

Hi podrà haver una Professora Auxiliàr, que nomenarà la Junta a proposta de la Directora.

Tant la Directora com l'Auxiliàr hauran de posseir el títol de Mestra.

Art. 11. La Directora, a part dels deures que té a l'Escola, haurà de relacionar a la Junta el material que convingui adquirir, així com fer totes les observacions que cregui oportunes al bon règim escolar i estada de les alumnes a les Escoles.

En casos de malaltia i previ dictamen verbal o escrit de l'inspector mèdic, podrà negar l'entrada a l'Escola a l'alumna que sofreixi alguna malaltia contagiosa.

Ingrés d'alumnes i caràcter gratuït de l'ensenyança

Art. 12. La Junta, prèvia sol·licitud de l'interessat, dels seus pares o encarregats, ordenarà la admissió d'alumnes, devent acreditar el sol·licitant:

Primer. L'estat de pobresa de la família de l'alumna.

Segon. La seva edat i poble nadiu; i

Tercer. Que està vacunat i que no sofreix cap malaltia encomanadissa.

La Junta resoldrà discrecionalment sobre el primer extrem, podent practicar les gestions i indagacions que cregui convenients. El darrer extrem caldrà sempre que estigui avalat per l'inspector mèdic de les Escoles, el qual estendrà la conformitat o certificació en el seu cas, gratuïtament, a petició de l'interessat.

Als pares o encarregats de les alumnes se'ls facilitaran uns fulles que hauran d'omplir, en les quals constaran les circumstàncies personals dels mateixos o siguin els seus noms, domicili, professió i poble de naixença.

Art. 13. L'ensenyança serà completament gratuïta, i gratuïtament serà proporcionat a les alumnes el material necessari, segons indicacions de la Directora.

No obstant, quan l'Escola accepti més de 30 alumnes, per disposar de local més ampli, la Junta podrà acordar que la meitat de les que excedeixin d'aquell nombre abonin una quota mensual no inferior a tres pessetes.

NOVES

MINISTRES D'INSTRUCCIÓ. Don Santiago Alba ha dimitit la cartera d'Instrucció Pública, perquè en el Consell de Ministres se li refusaren les plantilles que presentava per a l'augment dels sous dels mestres d'escola. El comte de Romanones, que ja altres vegades ha sigut Ministre d'Instrucció, passa ara a aquest departament.

VINGUT D'AMÈRICA, on exercia en la capital de Colòmbia, el mestre En Pau Vila donà a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, pel juliol, dues conferències el tema de les quals era: «Una escola nova al cor dels Andes. Tres anys de metodització pedagògica i educativa.»

ESCOLES DOMÈNECH. El patronat d'aquestes escoles, instal·lades al carrer de Sant Pere Màrtir, barriada de Gràcia, obrí un concurs per a proveir les places de director (4.500 pessetes anuals), mestressa de noies (3.000 pessetes), mestre auxiliar (2.500 pessetes), mestressa auxiliar (2.500 pessetes) i mestressa del Jardí de l'Infància (2.000 pessetes).

ESCOLA D'ISTIU. A compte de la Mancomunitat de Catalunya i a càrrec del Consell de Pedagogia de la Diputació de Barcelona, del juliol a l'agost funcionà l'Escola d'Istiu de Barcelona, any 5.e, destinada als mestres, professors especials, institutius, sacerdots, religiosos, estudiants i mares de família. En ordre a la Pedagogia, cal esmentar les conferències que sobre «Govern i educació dels infants» foren donades per En Pau Vila, ex-director del Nou Col·legi Mont d'Or, de Barcelona, i del Gimnasio Moderno, de Bogotá.

DUES CONFERÈNCIES. Foren donades per En Francisco Flos i Calcat, els dies 17 i 24 d'agost: la primera, en el Club Nàutic, de Salou, sobre «L'educació anecdòtica», i la segona, en l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera, sobre «El pervindre dels nois». La segona d'aquestes conferències ha sigut publicada i son autor (Llúria, 45) l'envia de franc als qui la sol·licitin.

LA PARAULA, «butlletí de l'Escola Municipal de Sords-Muts», és una revista pedagògica de l'aparició de la qual ens complaem a donar compte. De l'article *Als lectors*, firmat per *La Direcció*, ne retallem les següents paraules, que reflecteixen els propòsits de la novella revista: «...tot donant a conèixer oportunament les institucions similars de sords-muts de l'estranger, i reflectint el moviment científic que s'hi reporti, *La Paraula* acollirà amb preferència tot ço que afecti les institucions espanyoles i, sense excloure el de fora, publicarà agraïda les aportacions científiques del seu professorat, que tant i tant té a fer i a constatar i a verificar en el camp del llenguatge

en general i, en particular, en el de la fonètica dels seus idiomes, malauradament tan poc coneguts encara.»

CONCURS. L'entitat Nostra Parla va obrir un concurs per a premiar el millor «Promptuari Elemental de Gramàtica Catalana», concedint-se cent cinquanta pessetes de premi. El terme per a la tramesa dels treballs finia el dia 30 de setembre.

ATENEU ENCICLOPÈDIC POPULAR. Aquesta entitat acaba de publicar el programa del curs 1918-1919 i referint-se a la seva Secció de Pedagogia, diu així: «A més de les converses que amb èxit i acert es celebraren en l'any darrer i que seguiran enguany, en les quals s'estudien problemes que planteja l'escola, aquesta Secció projecta un curs sobre els grans educadors i altre sobre les modernes corrents pedagògiques. Al mateix temps organitza un seriós estudi de la nostra realitat pedagògica, fonament de tota veritable reforma.»

INSTITUT FEMINAL. Hem rebut el Reglament Escolar d'aquesta institució de senyoretes, instal·lada al carrer de Claris, 24, de la nostra ciutat. El programa d'ensenyances palesa l'ample concepte que a l'Institut Feminal es té de l'educació i la instrucció de les alumnes, per tal de fer «la dona forta de cos i d'esperit, amb prou cultura per a confiar de si mateixa en totes les circumstàncies de la vida.»

FULLA ESCOLAR era una publicació mensual redactada per mestres i deixebles i sortia a Perelada (Empordà). Ara ha sigut suspesa per encariment del paper.

UN CURS A CANET DE MAR. Amb la finalitat de fer «estudis de la Natura pel mitjà de l'Excursió», durant els mesos de juny i juliol es donà a Canet de Mar un «curset tipus», «sota el patrocini del Consell de Pedagogia de Barcelona i dels Ajuntaments d'Arenys de Mar, Calella, Canet de Mar, Pineda i Sant Pol de Mar». Aquesta tanda d'excursions, seguides per mestres d'escola i llurs deixebles, tingueren la direcció del naturalista P. Joaquim de Barnola, S. J.